

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XI. De Appellationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

moueri possit, ratio dari debet secundum *Hosiens. Alex. & alios hic*. quia tales itinerantes sunt sub protectione sedis Apostolicæ. *c. 1. de Cler. peregrinant.*

CAPITVLVM X.

Super eo.

PARAPHRASIS.

Si super incidente quaestione. v. g. exceptione aliqua appelletur, Iudex à quo superferre etiam debet causam principali, si ea absque incidente definiri non possit.

SUMMARIUM.

Si super articulo incidente, seu interlocutoria appellatum sit, acta etiam super causa principali sunt rescindenda, si causa connexa sint; non item si articulus causa principali connexus non sit.

ADverte quòd exceptio & quaestio incidens interdum sit connexa causae principali, quando haec, incidente non discussa, definiri non potest, ut si in petitorio Iudicio aut matrimonij obijciatur Iudicem non esse competentem, vel excommunicatum, vel opponatur impedimentum consanguinitatis; interdum verò exceptio aut quaestio incidens non est connexa causae principali; quia, eam etiam non discussam, decidi potest. v. g. utrum pars litigans propter contumaciam in expensas condemnanda sit.

Queritur itaque, si Iudex appellationi non deferens, eam non obstante procedat, utrum postea justificata appellatione omnia acta rescindi debeant, etiam causae principalis, tamen si tantum fuerit appellatum super interlocutoria. Respondet Pontifex hic, si super articulo incidente seu interlocutoria sententia appellatum sit, acta etiam super causa principali rescindenda esse, si causae connexae sint; non autem esse rescindenda, si articulus ille connexus non sit causae principali. Ita *Franc. hic explicat. §. sed adverte Alexand. n. 22. & 27. contra Gloss. hic. verb. terminari. Abb. n. 84.*

§. Si autem.

Si pars litigans, antequam sententia proferatur, in appellatione prorumpat, quia rescriptum sit subreptitium ob falsitatis suggestionem, sententia differri non debet.

SUMMARIUM.

1. Non obstante appellatione ex causa obreptionis interposita, iudex ad ferendam sententiam procedere debet.

NOT. vnicum: Si pars litigans appellet quia exceptio dilatoria, quae post litis contestationem opponitur, non recipitur, Iudex appellatione non obstante, sententiam ferre debet. Pro intellectu,

Adverte quòd exceptio Obreptionis per suggestionem falsi, aut taciturnitatem veri dilatoria sit, ideòque ante litis contestationem proferenda. *c. Inter 20. de sent. & re jud.* At verò exceptio falsa, v. g. rescriptum aut instrumentum esse supposititium, etiam post litem contestatam, imò post latam sententiam opponi potest. *c. Cum venerabilis. 6. de except.*

CAPITVLVM XI.

De Appellationibus.

PARAPHRASIS.

In causis minimis ac leuibus aequè recipienda est appellatio, uti in magnis.

SUMMARIUM.

- 1. Ratio redditur, cur liceat in magnis & paruis causis appellare.*
- 2. Extraordinaria iuris remedia quae speciali fauore conceduntur in causa modica locum non habent; habent autem ordinaria.*
- 3. Iure municipali statui potest, ne appelletur in causis modicis.*

Ratio dari debet, Quia appellationis remedium conceditur propter iniustitiam, aut imperitiam Iudicis, ex qua aliquis grauatur.

vatur. *l. i. ff. de appell.* atqui in modica etiam causa, iniustitia & grauamen accedere potest, quamobrem etiam furti actio datur de modica quantitate, cum etiam in re modica ratio furti consistere possit, iuxta ea, quæ dixi in *cap. Cum te. 23. de sent. & rejud.* & habet resolutio huius Cap. non tantum locum secundum jus Canonicum, sed etiam jus ciuile, sicuti constat ex lege *Et in maioribus. 20. Cod. de appellat.* & tradit *gl. in l. Qui restituere. 68. ff. de rei vendicatione*, quod in quacunque causa appellare licitum sit, nisi specialiter prohibitum reperiat.

Obiicitur. Quod minimorum ratio habenda non sit. *l. Si quis affirmavit. 9. §. merito. & l. seq. ff. de dolo*: ubi dicitur, quod actio de dolo non datur ob causam modicam.

2. Resp. Ex doctrina Bartoli in *l. Si proprietarius. 22. ff. de damno*, quod extraordinaria remedia, quæ speciali iure ac fauore conceduntur, in causa modica locum non habent, tales sunt restitutiones in integrum, quæ Prætoris æquitate aduersus jus ciuile strictum, seu merum conceduntur minoribus natu, Ecclesiis, metum passis, dolo circumuentis; in his, inquam, non curatur de minimis, juxta *l. Scio. 4. ff. de in integrum restitutione*. ubi Bart. ait: quod in his, quæ contra jus commune conceduntur, de minimis non curatur & consentit. *l. Res bona. 54. de contr. emptione*. At verò ordinaria juris remedia etiam in modicis locum habent, juxta *l. 1. §. Illud. ff. de coniungend. cum emancipato liberis eius*, & *l. Quamuis. 13. ff. Vt in possessionem legatorum*.

3. Aduertendum tamen est, quod iure municipalitatis constitui possit, vt ob minimam quantitatem. v. g. duorum florenorum appellatio non concedatur, quo litium aliquis modus sit, & non nimis multiplicentur, Quia hoc maius malum videri potest propter quod vitandum minus; videlicet exiguum damnū rei familiaris sustinendum sit, quamobrem Tutor & multò magis Prælati Ecclesiæ excusatur, & quandoque laudandus est, si propter rem exiguam appellare intermittat. *arg. c. vnic. de Synd.* Quemadmodum etiam excusatur & lauda-

tur, si recuperare negligat rem, ob cuius recuperationem maiores sumptus faciendi essent, quam ea valeat, sicuti Abbas. *hic. nec. n. 5.*

CAPITVLVM XII.

Super eò.

PARAPHRASIS.

Speciato iure Canonico non tantum appellatio permittitur post latam sententiam definitiuam, sed etiam ante eam, si quis se grauati existimat, secus tamen est secundum jus ciuile.

SUMMARIVM.

1. Iure Casareo non conceditur appellatio à sententia interlocutoria. Excipe nisi ea vim definitiuam habeat, aut quam alia definitiuam secutura non sit, vel contineat grauamen, quod per definitiuam reparari non potest.
2. Iure Canonico à quouis grauamine iudiciali appellare concessum est.
3. Rescriptum quoad vim comprehensiuam, etiam quoad habilitatem vel inhabilitatem impetrantis considerari debet secundum tempus datae, quoad personam verò delegati, vel executoris, secundum tempus presentationis.
4. Collatio jurisdictionis & potestatis in delegato, & executore, non habet vim suam, donec ea utrique presentata sit.
5. Idem est de renouatione concessa talis jurisdictionis.
6. Resoluitur questio, quomodo computandū sint termini temporis, quod alicui rei agenda definitur.

NOT. Vnic. Secundum jus Casareum non conceditur appellatio à sententia interlocutoria, seu quæ est de incidente quæstione *l. penult. c. Quorum appellationes non recipiuntur*. Vbi Bart. excipit, nisi talis sit interlocutoria, quæ vim definitiuam habeat, aut quam alia definitiuam secutura non sit, vt si Iudex pronuntiet, se incomperentē esse, vel si interlocutoria contineat grauamen, quod

per